

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

szENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 kr.
Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Bucsu szó.

Tehát mégis bekövetkezett az, mitől tartottunk és a mit teljes erőnkkel megakadályozni szerettünk volna, hogy t. i. Hüttl József bányaigazgatónk és kir. ministeri tanácsos nyugalomba vonuljon, de a helyett eredménydús tevékenységét a magyar bányászati és városunk javára továbbra is kifejtse.

Hiába, egy emberöltőn át teljesített nagy munka után a legerőteljesebb férfi is érezheti a pihenés szükségét. És hogy Hüttl József mily munkát végzett, azt a mérvadó körök megbírálni és méltányolni tudják.

És íme ez az érdemdús férfit nyugalomba vonul s városunkat elhagyni készül.

Nem tölti-e be a selmeczieknek lelkét bizonyos aggályos érzélem, hogy lesz-e a nyugalomba vonuló bányaigazgatónk oly utódja, ki a selmeczi kerületi bányászati, mint léte alapunkat továbbra is oly viszonyok között lesz képes tartani és fejleszteni, mint azt ő tevő? Nem lehetnek-e igazoltak némileg azon aggályos érzelmek is, hogy az utód fogja-e oly melegséggel szíven hordani városi érdekeinket, mint azt a nemes előd tevő? Lesz-e törv. hat. bizottsági közgyűléseinken oly emberünk, ki azon mérsékelt higgadt hangon a takarékoságra intene, mint ő?

De bizzunk a kormány bölcs belátásában és higyük, hogy e városunk érdekére nézve is nagy fontossággal bíró állásra oly egyént fog kiszemelni, ki a hozzá kötött reményeknek és várakozásoknak megfelelően képes leendő.

A körünkből — igaz, hamisítatlan őszinte nagy

TÁRCZA.

Fővárosi tárczalevél.

(A Selmeczbányai Hetilap eredeti tárczája.)

A hó első megjelenésének édes gyönyöre töltötte el szívünket. Várva vártuk már s a mint megjött, őszinte örömmel üdvözlöttük megjelenését. Mert ez is szeszáczió. Ez is valami új, mely csak minden évben egyszer jelentkezik, s minden a mi új, minden a mi szeszáczió, azt mi szeretjük, azt mi mohón élvezzük, hisz annyira hozzá vagyunk szokva a szeszáczióhoz. Minden reggel kíváncsian tekintettünk ki az ablakon, hátha megjött már a várva várt fehér csillogó hópehely s a kéjes örömrészes egy neme fut át tagjainkon, látván a fehér háztetőket s a milliard apró pehelytől borított utakat. Isten tudja, hiába öregszik az ember, hiába fut keresztül az édes gyermek éveken, mégis megmarad benne némi érzés a mi nagyon hasonlatos a gyermekek öröméhez. Mi is, a kiknek pedig oly kevés öröm jut ki ebben a nagy küzdelemben, a mit folytatunk nap-nap után, egy pillanatra szintén gyermekeknek képzeljük magunkat, és örülünk, mert hisz esőt — az első hó. Mintha bizony arra a szánkóra vágyakoznánk, vagy azokra a hó csatározásokra a mit egymás ellen folytattunk. S mégis oly édes ez a néhány percnyi visszaemlékezés azokra a gyermek kori napokra.

Mi örülünk, szívből, igazán. Örülnek a paloták lakói is, de az ő kebleiket nem az a tiszta öröm tölti el, mert azoknak soha sem volt részük azokban a téli mulatozásokban, gyermekori édes emlékekben, ők arról nem tudnak semmit. Ők csupán azért örülnek, mert megérkezett a szezon, a midőn kinyomathatják aranyos szegélyű vignettáikra a zsurok napjait, miközben litkos örömmel gondolnak arra, hogy nem-sokára olvashatják a lapokban saját nevüket s a fogadó estélyük pompájáról, fényéről szóló tudósítást. . .

De míg mi, a kik a felséges népből valók vagyunk, örülünk a télnek, a mely meghozta számunkra minden mulatságát, örömét, addig a nép, az istenadta nép,

sajnálhatunkra — távozó Hüttl József ministeri tanácsos szerzett érdemei sokkal nagyobbak, mintsem, hogy azokat szerény lapunkban méltatni tudnók. Ámde nem hallgathatjuk el azon érdem kiemelését, melyet már csak azáltal is kétségkívül szerzett, hogy szorosabb értelemben vett városi érdekeinket tőle telhetőleg előmozdítani iparkodott és városi ügyeinket valóban szíven viselte. — Nyugalomba vonulása immáron már kétséget sem szenvedhet, hiszen neje ő méltósága már mult vasárnapon előre Budapestre utazott, meghatottsággal véve búcsút az őt annyira tisztelő és szerető köröktől. Mult pénteken a városi tanács testületileg búcsút vett Hüttl Józsefné ő méltóságától, a mikor is Sztinyai József polgármesterünk meleg szavakkal emelte ki a távozó úrnő társadalmi érdemeit, egyszersmind biztosítva őt azon őszinte rakaskodásról, mellyel nagyrabesült személye iránt a város továbbra is viseltetni fog.

Vasárnap a bányaigazgatóság személyzete búcsúzott a méltóságos asszonytól, ki ugyancsak mult vasárnapon utazott el a délutáni gyorsvonattal. A távozó úrnőt, ki fogadja szívesen a mi őszinte bucsú üdvözetünket is, számos kocsival kísérték le a vasúti állomáshoz.

Mintha még a véletlennek se tetszett volna az, hogy a ministeri tanácsos és neje ő méltóságai városunkat elhagyják, történt, hogy a Budapestről hozatott óriási butorszállító szekér is makranczoskodott és sehogy sem voltak képesek azt továbbítani. Olyannyira, hogy a befogott lovak nem bírván azt elhúzni, a szekér visszafelé iramodott és a kamaraház odon

félős, reszketős tagokkal búvik rongyába össze, s zokogva felsóhajt: Isten, mi lesz velünk . . . Hajh, az ő számára nincs öröm, nincs boldogság, mert az ő rendeltetése a bú, a gond, a küzdelem, nem-csak az étellel, nem az emberekkel, de a legnagyobb hatalommal . . . a természettel, a mely kegyetlen gyönyörrel szedi áldozatait évről évre. S azért nem lehet a mi örömünk teljes, mert minduntalan bele-reszket ez a fájó kép a szívünkbe. Rongyos, kiéhezett arcú alakok ezrei bolyognak az utcákon. Szemeikből a maró fájdalom, az abszolút lemondás, vagy az iszonyú kétségbeesés, a féktelen irigység reszketős fénye sugárzik ki. Az egyik a becsületes, a romlatlan szívű munkás, a másik az elégedetlen, az egész társadalmi rendet felfogatni akaró szocialista.

Estenden, a mikor a villanyos lámpák vetik sugaraikat a fehér lepedővel bevont utakra, megjelennek az éhes gyermekek az utcásarkokon, rongyokba burkolva, félve, reszketve nyújtják fagyos kezüket a járó-kelők felé: kérek egy kis kenyérre valót. . . Ilyenkor az öröm, jókeiv hirtelen megváltozik szánakozássá s a telt serlegebe egy csepp öröm vegyül.

De hagyjuk a képet. Elég szomorú, ne fessük még szomorúbbá.

Megnyílt a tisztelt Ház. Mert hát ez is szeszáczió. Sokan várták már ezt a napot. Önök azonban nyájas olvasók igen nagyon tévednek, ha azt hiszik, mintha azért várták volna, hogy végre-valahára ezen a mi nyomorúságos helyzetünkön segítve legyen a honatyák nagy bölcsessége által. Ezt a hiú reményt mi már régen kivetettük szívünkéből. Minek? Utopia . . .

Mindekelőtt a nagyobb vendéglősök és azok a pinzérök várták a t. Ház megnyitását, kik előtt az ember képviselőn kezdődik, a mi ezen alul van, az „sma r n“. Szegény boldogok, vagy tán boldog szegények? Hiába: igazuk van. Miért nem lettünk mi is képviselők!

A világot jelentő deszkák művésznői is mintha nagyobb animóval játszanak el szerepeiket. Mintha

de rengeteg erős falában akadt meg. A ki ómenekben hinnit tud, az bizonyára ez esetet is érvül hozta volna fel arra nézve, hogy szeretett, tisztelt bányaigazgatónk ne hagyjon el bennünket.

De hát ki hisz már ma ómenekben?!

Hüttl József bányaigazgató és ministeri tanácsos nyugdíjaztatása iránti kérvényét már beadta és az, ez idő szerint — mint értesülünk — ő Felsege előtt fekszik.

Csak még néhány nap kérdése, mikor érkezik le a Felseg határozata.

A december havi közgyűlés.

Törv. hat. bizottságunk tegnap tartotta meg deezember havi rendes közgyűlését Sztinyai József polgármester elnöklete alatt. A bizottsági tagok legtöbbször résztvett e közgyűlésen.

Először is polgármesterünk beszámolt az e hó 7-én Ipoiyságon megtartott vasúti érdekeltség gyűléséről, melyből felemlítjük, hogy ez érdekeltség eddigi elnöke Rudnay Béla ezen tisztségéről leköszönt és helyébe Ivánka László lett megválasztva. Különben ránk nézve ez az ügy még mindig csak a régi egyforma állapotban van és Horschitz úr még mindig csak a fémkohóig menő vasuton törí a fejét. — Megmondjuk nyíltan, hogy ez ügy már annyira undorítóvá kezd válni hogy sokkal jobb volna, ha egyelőre ez ügyel városunk nem törődne és az érdekeltséget Horschitz ural együtt magára hagyná.

A polgármesteri jelentés felolvasása után fel-szólalt Marschalkó Gyula, hogy a Vöröskút körül fekvő

jobban igyekeznének feltüntetni bájaikat. Most már nem a közönségnek játszanak, hanem a képviselő uraknak, a kik elégtel arczzal, hamiskás mosolylyal kacérokodnak a páholyok rejtekéből. Most már nem törődnek az ujságíró kritikusokkal, mert hisz ott van a képviselő úr, majd irat az kritikát, a milyent diktál neki a budoárban. S végre nem feledkezhetem meg azokról a becsületes uri emberekről sem, a kik gyakran a Grün Jakabra, Berele Hájra, gyakran más hasonló névre hallgatnak s kiváló előszeretettel viseltetnek azók iránt a hosszú, kékes papirok iránt, a melyek pénzértéket képviselnek, csak valami jóhangzásu név legyen ráirva. Ezek is elégedetten dörszölik kezüket megnyitására a Háznak. Hogy miért, azt ők tudják. Mi ne legyünk rá kíváncsiak . . .

*

Most már bizvást befejezhetném levelemet (sőt kár volt el kezdeni — mondják önök) mert eleget fecsegtem össze—vissza. Engedjék meg, hogy néhány perczig még igénybe vehessem türelemüket.

Egy nevezetes eseményről akarok még referálni, hogy levelem a hét hütükre legyen. S ez az esemény annál érdekesebb, mert ezzel egy lépéssel előbbre haladtunk ahhoz a ponthoz, a mely mind jobban összeköt bennünket a világvárosokkal. S ez nem más, mint a mi szellemi termékeinknek utcán való elárusítása. (Istenem, hova jutottunk? Szedő gyerek) A mi hideg előkelő fővárosunk evvel az eseménnyel egyszerre kivetkőzött megszokottságából s rajzolódott az utcákra egy kedves kép, egy gomolygó Khaosz, hasonló a florenzi giornalista gyermekek sivaájához vagy a párisi camelot-k kedves, fehér arcú leányok rábeszélő, édes csengésű kinalásaihoz.

Minden utcásarkon állnak ezek a kis gyermekek, leányok, öregek és anyókak vegyest s kiabálják a lapok neveit, a nap szeszáczióit. Mindegyik versenyez a másikkal, mindegyik mond valami szeszácziót s túllicitálja a másikat s nem is egyébért — csak egy darab fekete kenyérért.

területeket a város vegye meg és azokat befásítsa, valamint hogy a mélyebb út széleire — úgy miként az a vaspályákon használtatik — kerítést készítsen. Ez azután meg fogja akadályozni az ott télen évről-évre előforduló hó torlaszkodást, melynek elhordása és az ut karba hozása a városnak nagy költséget okoznak. — A polgármester kijelentése, hogy a tanács erre nézve egy terv elkészítésére utasítsák, elfogadtatott.

A nem régen nálunk járt közegészségügyi felügyelő, közegészségi állapotainkat nem nagyon előnyös fényben tüntethette fel a ministeriumnál; mert az a ministeri leirat, mely erre vonatkozik és a közgyűlésen felolvasatott kifogásolja a szemét és hulladék elhordása, a csatornázás, az élelmi szerek, vendéglők, korcsmák vizsgálása, az egészséges ivóvíz hiánya, némely iskolák állapota, a városi kórház, az ipar és gyártelepek, de különösen a cipőgyár körüli tarthatatlannak jelzett állapotokat. Jó ízű mosolyokra adott különben alkalmat e ministeri rendelet azon ajánlata, hogy az ivóvizet legjobb volna a Szitnya lejtőjéről levezetni. (Hát biz az nem volna rossz, ha példának Grätzer forrásbeli vizet ihatnánk itt, de a nagy költséget, a mibe ez kerülne vajjon honnan vennők.) Polgármesterünk iparkodott közegészségi állapotainkat kissé jobb színben feltüntetni, habár a ministeri leiratban kifogásolt hiányosságok valóban fenforgását ő is kénytelen volt elismerni. A tanács azon előterjesztésére, hogy a rendőrkapitányság havonként tartson közegészségügyi vizsgálatot és hogy erről hónapról hónapra jelentést tegyen a közgyűlésnek, felszólalt Krausz Kálmán főkapitány kijelentvén, hogy az ily ideális követelményeket a papíros türelmesen megtűr ugyan, de gyakorlatilag ki nem vihető. A közegészségügyi szolgálatot ilyen formában merő lehetetlenség teljesíteni; mert külön rendőrorvos nincs, a tisztí főorvos pedig szét nem repítheti magát és egyáltalán a sok adminisztratív teendők miatt fizikai ideje nincs arra, hogy az ily vizsgálatot megejthesse. Javasolja tehát, hogy a tisztí orvosi személyzet rendszerezessék. Dr. Stuller Gyula különösen az élelmi szerek ellenőrzését sürgeti és azok megvizsgálását követeli, miután e téren igen szomorú tapasztalatokat szerzett. Az ily élelmi cikkek megvizsgálására dr. Sztankay Aba vegyészt kellene megbízni. Händl Vilmos elismeri, hogy köztisztaság dolgában haladtunk, de ezért az állapotokat kielégítőnek nem tarthatja. Most is a röggé fagyott sár hirdeti utcáink helyzetét. De meg, nem érti a rendőrség eljárását, mely szerint építkezéseknél a törmelékét némely helyen azonnal elvitetni rendeli, máshol megengedi, hogy az hetekig ott heverjen. Az utóbbi eset fordult ablakaival szemben elő, a hol hetekig ott hevert a törmelék. Kérdi, végrehajtott-e azon határo-

zat, mely szerint az utcák tisztítására két egyénnel több fog alkalmaztatni; mert bizony ezek működésének igen kevés nyomát látja. Erélyes hangon kívánja a vigadó melletti árok beholtzásának végrehajtását és kifogásolja az utcák közlekedés tekintetébeni gondozását is, melylyel rosszabban állunk, mint faluhelyen. De egyenesen megütközik a tanácsi előterjesztésben foglalt azon passuson, hogy az ágostai evangélikus iskola megvizsgálendő, mert ő szívesen fogadja és látja ugyan a vizsgálatot, de nyilvánvaló tévedésen, melyet kiigazítani a tanácsnak kötelessége lett volna, alapszik az, hogy ugy a ministeri leiratban, mint a tanácsi előterjesztésben ezen iskola lett közegészségügyi szempontból kifogásolva. Az elnök ép úgy tudja, mint ő, hogy a közegészségügyi felügyelő nem ezen iskolát értette és így kifejezést kellett volna adnia a tanácsi előterjesztésben is e kétségkívüli tévedésnek. — A cipőgyárra vonatkozólag egyenesen a főkapitányhoz fordult, hogy megtétek-e a süszégelt intézkedések, melyek e gyárban dolgozó sok száz ember egészségének megővására elrendeltettek; mert ha nem, akkor mulasztás, sőt hiba követtetett el.

Erre az elnöklő polgármester protestált az ellen, hogy a tisztikart mulasztással vagy hibával vádolni lehetne. Igaz, hogy az evang. iskolára nézve tévedés történt, mert a ministeri leiratnak ezen része a városi rom, kath. elemi iskolára vonatkozhatik. Ezt a tanács ülésben ő fel is hozta. — A vigadó melletti árok beholtzását már jövő évi ápril havában meg fogják kezdeni és a szerződés egy vállalkozóval már meg is kötöttet.

Ezután felállott Krausz Kálmán főkapitány és kijelenté, hogy bocsásson meg neki Händl biz. tag úr, de ő nem érti, miként lehet egy tisztikarnak oly könnyen a fejéhez vágni a mulasztás és hibázás vádjait, a mikor még az ügyek állására nézve az illető tisztviselő meg sem kérdezett. Ha a felelet nem volna kielégítő, akkor megkérdhető a biz. tag ur a törv. hat. bizottság előtt nyíltan az illetőt, de már előlegesen nem. Szólv hivatásának teljes tudatával bír és ugyanezt tartja hivatársairól is. Az ily vádak az egész tisztviselői kar nevében is visszautasítja. Különbén a kérdésekre nézve felhozta, hogy való, miszerint a Hungaria szálló építésénél a törmelék több héten keresztül hagyatott az utcán, de ez a fuvar hiánya miatt történt és háromszor hozott határozatot és minden intézkedést elkövetett, hogy daczára a nagy fuvarhiánynak a törmelék onnan mégis elhordassék. Az utcák tisztítására két emberrel több lett fogadva, de hogy ezek mindennap, minden utcát teljesen kifogástalan módon tisztogathatnának, azt nem lehet követelni. — A cipőgyárra nézve szólv személyesen intézkedett és elrendelte a

majd beszél ő e tárgyban még a főkamagróffal, ha ez visszajön.

Ez a visszajövés kissé későn történt meg, s így az az érezajándékozgatás tovább is folyt hűségesen.

A Brenner-szövetkezet főigazgatását ez időben Montecuccoli gróf vette át, kihez fiatalabb özvegy Giengerné nőül ment. Montecuccoli igen erélyes ember volt, s nagyon elkellett azon időben, midőn a fejelem már nagyon meglazult; bizonyítja ezt az, hogy a brenneri sáfár 1625 október 11-én panasz emelt, hogy az érvájárok hétfőn nem dolgoztak. A bányabíró valamennyiököt bezáratta az ó-várba, de a vájások ott lerészegedtek, s olyan lármát csaptak, hogy egyenként külön-külön kellett őket bezárni.

Ilyenek voltak a „régijő idők“, melyek esetelesére még egy adatot fűzünk.

1625. április 12-én Legler Péter gépmester azt javasolta a bányabíróknak, hogy vízkerekek építése által könnyítsék meg a vizemelést s késznek nyilatkozott ilyenek építésére, ha megbízást kap rá.

Nem igen hallgattak rá sőt majdnem lehetetlennek tartották a Legler Péter által vázolt terv valósítását: csak midőn a gépmester fejvesztés terhe alatt kötelezte magát a terv keresztülvitelére, pártolta a javaslatot a bányabíró is.

Az a fejvesztési feltétel akkoriban korántsem volt oly üres szólam, mint hinnők. Bizony, megjárhatta volna az ily feltétellel valami kontár.

Hogy komolyan vették, bizonyítja a selmecei bányabírói jegyzőkönyv e tárgyra vonatkozó része, mely szerint Legler Péter gépmester „bei Verlust seines Hauptes solches alles wie gemeldt ins Werckh zu setzen sich verpflichtet.“

Szeretnők látni, vajjon a jelenkori technikus urak belemennének-e oly vállalatba, melynél fejükkal kell jólállniok.

Az újításoknak egyáltalán nem voltak akkor sem barátai. A „czopf“ igen állandó természetű valami nagy hatalom volt mindig és, félő, az is marad. Így, midőn Montecuccoli behozta Weindl Gáspárt, hogy ez oktassa be a munkásokat a repesztő por használatára: mindenféle, s nem egyszer nem épen a legtisztessé-

kimeszelést és súrolást. E tárgyban az iparfelügyelővel is járt ott, ki közbiztonság szempontjából is kifogásolta azt. Így hát 24 óra alatt e gyárat be lehetne zárni, meg is teszem, ugymond, ha a közgyűlés ezt kívánja, de ép a szegény munkások érdekében nem találnám ezt árdvösnek, mert 130 ember keresi ott kenyerét. Megjegyzimég, hogy bádög szelenczékét is kapnak az ottani munkások mosakodáshoz és hogy mindent elkövet, hogy a míg e vállalat, a mint az kilátásba van helyezve, külön épületet épít, a szükséges intézkedések megtétesenek.

Händl Vilmos kijelenti, hogy ő direkt nem intézett támadást, csak kérdezte, hogy eleget tettek-e kötelességüknek és csak feltételeken volt megmondva a mulasztás és hiba elkövetése. Ehhez neki joga van és e jogát gyakorolni fogja ugy, miként a multban tette a jövőben is. Különbén méltatlan kritikát nem gyakorolt. — Az ág. evang. iskolára vonatkozólag, ha a tanácsi előterjesztés csak annyit mond, hogy tévedés történt, fel nem szólalt volna. — Méltán elvárhatna volna a tanácstól, hogy e tévedést, tehát e hibát felderítte volna. — A főkapitány egyik okoskodását megfordítja és kérdi: hát többre becsüli a főkapitány ur e munkások keresetét, mint azok egészségét. Hogy radikálisan nem lehet eljárni, az igaz és azt ő sem kívánja, de legalább meg kell tenni, a mit csak lehet. Különbén a kapott felvilágításokat örvendetes tudomásul veszi.

Polgármesterünk kijelenti, hogy ha a tisztviselőik nyilvánosan mulasztás és hibákkal vádolhatnak, kénytelenek lesznek maguk ellen fegyelmi vizsgálatot kérni. — Az ág. evang. iskolára nézve fenforgó tévedés tárgyában felderítő jelentés fog tétetni a ministeriumhoz.

Ezután a közgyűlés megszavazta a tárgysorozat azon pontjait, melyek névszerinti szavazással döntendők el. — A közgazgatási bizottságba beválasztottak: Krausz V. Gy. Podhragyay Pal, Nyitray László, Wankovits Lajos 36, dr. Goldstücker Mark pedig 32 szavazattal.

A Selmece—Garam-Berzence közt közlekedő vonatok szaporítása iránt beadott ötödöszi felterjesztés is elutasítván, Hüttl József biz. tag felszólalása folytán elhatározta a közgyűlés, hogy ez ügyet felterjesztésekkel továbbra is forcirozni fogja.

Ezután következett a tegnapi közgyűlés legfontosabb tárgya: a vízvezeték, melynél a Walsér-czég terve lettek elfogadva. Az erre vonatkozó érdekes eszmecserét, melyben résztvettek polgármesterünkön kívül Heincz Hugó, dr. Stuller Gyula, Hüttl József és Huberth Andor biz. tagok, jövő számunkban fogjuk hozni.

Oly szokatlan mégis oly kellemes látvány az a sok újságárus, a mint rácrözszakolják a járó kelökre a lapot s oly kellemesen hangzik a fülünkbe az a recsegő, sivitó, kiabáló hang: Egy megszökött herczegnő . . . Elfogott rablóbanda . . . Kicsereált feleség . . . Csak egy krajezár . . . csak egy krajezár . . .

Poliány Zoltán.

Selmezbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, mult századbéli kézirat felhasználásával.)

XXIV.

Az oly ünnepélyességgel kijelölt s tényleg mélyített aknának azonban nem volt semmi nagyobb jelentősége, s később fel is hagyatott.

Manapság sajtóságosnak tűnhetik fel nekünk, hogy akkoriban olyasmi is előfordulhatott, hogy kineveztek valakit bizonyos állásra, ez az illető azonban csak évek multával foglalta el állomását s alig, hogy elfoglalta, mar néhány nap elteltével el is távozott megint. Pedig ilyen eset megesett akkor. Így Wendenstein János még 1622-ben neveztetett ki Selmece főkamagrófnak, de csak 1624. július havában jött ide, hol július 29-én a kamaraudvarban ünnepélyesen be lett iktalva; de már augusztus 4-én vissza ment Bécsbe Wendenstein. Daczára, hogy jóformán nem is volt itt, mégis egy tekintetben igen jó rendelkezést tett; igaz, hogy nem lett foganatosítva.

Szokásban volt ugyanis, hogy a részeseik minden héten nagy darab szép érczet kaptak, a tisztiek is nagy ünnepeken, új évkor, nevük vagy születésük évforduló napja alkalmával.

Ez érczet azután az illetők saját hasznukra váltották be, s ily módon 60—70 marka ezüstöt is kaptak.

Ez a szokás sehogy sem tetszett Wendensteinnak, s elutazása napján, reggel 6 órakor magához hivatta a bányamestert, s szépen biztatta, hogy elveszti hivataltát, ha nem szünteti be ezt az érczejándékozást. Hogy ez még sem maradt abba, nem a bányamester az oka, ki ama szokást azonnal be akarta tiltani; de lebeszélte őt arról Wenger Mihály pénztárnok, hogy

gesebb módon dolgoztak a repesztő por használata ellen, így pl. Preyer a felsőbiebertárnai sáfár és Christóf, bányaugyelő repesztő porral dolgozott vájások két heti munkájára azt mondták, hogy az négy heti munka eredménye, csak azért, hogy a repesztő por általános behozatalát lehetőleg késleltessék. E hamis bemondásuk kiderítettvén, „in der Herrn Gehorsamb“ a nevezett két uri ember be is zárattott.

Montecuccoli ezen kívül Preyernek a sáfárságból kitétte a szürét, főleg, mivel látta, hogy ez valóban ellenséges indulattal nézi a repesztő porral való munkát. Szinte resteljük, hogy ismét csak fejelemtelenségekről kell megemlékeznünk. A munkások közötti egyenetlenkedések napirenden voltak, kivált az 1630 évben sok ily eset fordult elő, mi mellett megesett, hogy ájbünnöst egyik másik föltiszt pártfogásába vette. Ezen egyszer a bányamester annyira felindult, hogy alábbi kifakadását felvételte a jegyzőkönyvbe: „bald strafft man zu viel, bald zu wenig, solt einer jetzt lieber Sauhirt sein, als ein Richter.“ A bányászok közötti ellenségeskedések igen nagy részben abból származtak, hogy utóbbi időkben sok idegen, kivált tiroli munkás vándorolt be Selmecebányára, s ezek között sok volt a korhely, verekedő fráter. A vallaskülömbőség is szította az ellenségeskedéseket, s így igen gyakoriak voltak a véres verekedések. De nem csak a munkások, hanem a tisztiek közt is igen laza volt a fejelem s a rossz magaviselet lábra kapott. Így 1630 február 16-án azért tették le Maltersperger Ruprecht bányaugyelőt, mert a bánya készletéből fél ökörbört eladott s a pénzt a maga hasznára fordította.

Megjegyezzük itt, hogy akkoriban a föld alatt is voltak vizemelők járgányok, melyekhez a lovakat ökörbörbe bavarva szállították le az aknán.

Néhány nap mulva, február 25-én ismét egy tiszt ellen volt panasz. A bányamester ugyanis följelenté a kiralyi pénztárnoknak Weindl Gáspárt, hogy az már több ízben garázdálkodott részeg fővel s most ujabbán is nyilvánosan erőszakoskodott miérett a városi hatóság el is záratta.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— **Főispánunk**, közbejött akadályok miatt csak holnap érkezik városunkba és a holnaputáni közigazgatási bizottsági gyűlésen elnökölni fog.

— **Eljegyzés.** Sulczér Henrik kincstári mérnök Hegybányán, jégel váltott Diszkontini Anna kisaszszonnyal, Diszkontini János háztulajdonos kedves leányával Besztercebányán.

— **Törvényhatósági bizottsági tagokká** lettek az e hó 3-án tartott választáskor megválasztva, Storch János dohánygyári igazgató és Sobó Jenő kir. bányatanácsos, akad. tanár.

— **Diszes ajándékot** kapott belvárosi kir. anyakönyvvezetőnk, Gretzmacher Iona és Hilda úrnőktől, kik csak nemrég mentek férjhez. Az ajándék, a nevezett úrnők által gyönyörűen himzett, arany rojtu, széles anyakönyvvezetői vállszallagból áll, melyet csak fényesebb házasságkötéseknél fog az anyakönyvvezető viselni.

— **A vöröskereszt-egylet** február első szombatján jelmezbált rendez a városi vigadóban. A bál sikerét, érdekességét és fényét főlegképpen biztosítja és emeli az, hogy a védnökséget Horváth Béláné főispánunk neje ö méltósága igen kedves levél kíséretében elfogadta és a Farbak Istvánné ö nagyságához intézett levélben különösen kiemelte, hogy városunkban mindig szívesen jelenik meg. — Ámde városunk lakossága is viszont osztatlan tisztelettel és ragaszkodással fogadja mindig, a körünkbe érkező kedves vendéget.

— **Hangverseny.** A f. évi decz. 7-én tartott akadémiai hangverseny igen sikerülten folyt le. Az akadémiai zenekar által előadott nyitány: József Egyptomban Mehnélól és végezetül előadott: Erdész induló Fahrachtól a közönségnek nagy élvezetet nyújtottak és hisszük is, hogy az idej zenekar, mely számban nagyobb mint a tavalyi, többször fog szerepelni. 2. Petőfi Apostolának egy részletét megfelelő érzelmmel adta elő Kralovánszky Gyula úr, bár hangja a nagy teremben egyes helyeken gyengének bizonyult. 3. Az akad. dalárda által helyesen előadott népdalok és Eckert Hajós dalából meggyőződünk, hogy a dalárda jól fegyelmzett egyes hangnemek körül különösen a szép II. Bassust kell kiemelni. Beriot Adagióját és Wieniawszki Kniwiakját Puky László úr, Ujágéh Zsolt összhangzatos zongorakíséréte mellett kitűnő zenei finomsággal és élénk hangszínezéssel adta elő. Különben is ügyessége, a gyors ütemek élénk kirezgése és a jól sikerült u. n. arpeggio, játékát művészi tőkéllyre emelte. Blaschek Aladár ur, az én első vallomásom, cz. humoros rajzában Véssey Mihály úr által sikerült felolvasása után, Vidos Mihály és Danescu Sándor urak Toperczer Árpád úr czimbalomkíséréte mellett népdalokat énekeltek tiszta csengő hangon és igaz érzelmmel. Toperczer úr czimbalomjátékának nagy hatásáról tanuskodott egyrészt a nagy taps, másrészt tanuja volt játéka jelességének azon nagy csend, mely a legfinomabb pianokat az egész teremben hallhatóvá tette. Schubert egy Quintoortjának a Puky kvintett által történt összhangzatos és a részletekben igazán figyelmes és valódi zenei érzelmmel lett előadása nagyhatást ért el és csak kíváncsiságra teszi, hogy a kvintett önálló előadásaiiban is néha majd gyönyörködhetünk. A hangverseny este 11/2 órakor ért véget és megkezdődött a tánc és a szép számú válogatott közönség reggel 3 1/2 óráig jó kedvűen mulatott. De sajnos, bár már legutóbb is lehetett tapasztalni azon kiváló tisztaságot, mely lehetővé tette az ideálisan szóló pókszálak és a rajtuk elhelyezett különböző pornemek tanulmányozását — ha ugyan sokan ezt tették, mert úgy hisszük legtöbbben a szíveket tanulmányozták — most mintha valaki csak készakarva port hozott volna a terembe és szórt volna dúsán a falakra — úgy nézett ki a terem; — vagy aranyat tartalmazó port szórt valaki s azt akarja hogy a teremben mindenki vagy legalább a ruhája aranyos legyen, vagy azt óhajtja, hogy ha az akadémikusok mulatságot rendeznek, két hónappal azelőtt maguk surroljanak, tisztogassanak, ablakosok és lakatosok legyenek?

— **Rendőri hírek.** Bányászserencsétlenség Hodrusbányán. Rendessé válik úgy látszik e hír rovataluk, alig mulik el hét, hogy ne történék valami szerencsétlenség hol egyik, hol másik bányában. E héten, folyó hó 5-én a Hodrusbánya külterületében lévő Teremtő-tárnában egy munkást agyonvazott. A hivatalos vizsgálatot ez ügyben folyó hó 7-én ejtette meg Kuti István rendőrkapitány és Nyirő Béla besztercebányai bányakapitánysági biztos. A mint a kihallgatott tanúk vallomásából eddig meg lehet állapítani mulasztás is közrejátszott a baleset előidézésénél. A vizsgálat teljes befejezéséig nem akarunk senkit okolni és vádolni, de szegény bányamunkásaink érdekében már most is felemeljük szavunkat, mivel lehetetlennek

tartjuk azt, hogy ha a bányázás üzemevetési rendszeri bályok kellő pontossággal betartatnának, annyi szerencsétlenség fordulhatna elő. — Hirtelen halál. Folyó hó 8-án esti 7 órakor jelentették a rendőrkapitányi hivatalnak, hogy a városi közbányahidon egy asszony hirtelen meghalt. A jelentés úgy szólt, hogy bűntényre is lehetett gondolni s azért Kuti István alkapitány, Dr. Tandlich Ignác tisztebeli főorvossal azonnal kiszállott a helyszínére s megejtette a vizsgálatot, mely szerint Kukel János vágóhídi szolgának felesége halt meg szélhűtés következtében. — A meleg ruha nélkül didergő szerencsétlenek érdekében mult heti lapunkban tett felhívásunkra Hlavacssek András lyceumi tanár és Fodor József törvényhatósági állatorvos adtak meleg ruhát a rendőrkapitányi hivatalban berendezett ruhatárba. Újlag felhívjuk a szegény, ruhátalan, fázó emberek érdekében a közönséget, hogy bármily csekély adományát juttassa a rendőrkapitányi hivatalba, hol azt a valóban rászorultak nyomorának enyhítésére fordítják. A szíves könyöradományokat hétről—hétre nyugtatni fogjuk lapunkban. — **Razzia.** Rendőségünk egy idő óta nagy eréllyel tartja rázziai mindenféle gyanus csavargók összefogdosására. Eddig nyolcz helynélküli kócska cseléd lett befogva és mint ragályos betegek a városi kórházba szállítva. Több csavargó illetőségi helyére lett tolonczolva.

— **A járdák behintésére** felhívjuk t. olvasó közönségünket azzal, hogy a rendőrkapitányi hivatal legszigorubbán fogja ellenőrizni azt és a mulasztókkal szemben szigorú büntetéseket fog alkalmazni. De megkülönböztetve valamenyiküknek érdekében áll, hogy a járdák szorgos behintése folytán balesetektől magunkat megóvjuk.

— **Jótékonyosság.** Mult számú lapunkban említettük, hogy a maros-vásárhelyi rendőri hivatal egy árva zsidó fiúcskát tolonczoltatott ide s egybén felkértük a t. közönséget, hogy ez árvanak ócska ruhát küldeni szíveskedjék. E felhívásunk, de még inkább főkapitányunk közbejárásának a legjobb eredményevolt. Izr. polgártársaink közül ugyanis többen az árva fiút teljesen felruházák és az izraelita hitközség a fiút a kapitányságtól átvette és illetőségének megállapításáig eltartásáról és iskolázatásáról gondoskodni fog. Mily szép, követendő példa ez!

Különfélek.

— **Néhány szó az állami tisztviselők temetési járulékaról.** Peck J. nyug. bányafőtiszt még két év előtt nyújtott be egy kérvényt s illetve indítványt a képv. ház elnökéhez az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról szóló 1885 évi törvényeikkel 53 szakaszának megváltoztatása iránt. E paragrafus szerint ugyanis temetési járulékokban részesülnek elhalt államtisztviselők után maradt özvegyek, ha nyugalmidijra vagy végkielégítésre, árva pedig, ha nevelési pótlékra vagy kielégítésre van igényük. E szerint tehát ha valamely állami tisztviselő mint özvegy ember hal meg, s nem hagy hátra árvaikat, kiknek nevelési járulékra van igényük, az állam nem fizet temetési költséget. Szeibenőtlő ez a határozott igazságtalanság mert másként nem nevezhetjük e szűk korlátok közé szorított állami jótéteményt. Az állami tisztviselő az állam által nyújtott kedvezményekre szogálata által szerez jogosult igényt, nem pedig az által, hogy megnősül, vagy nevelési pótlékra jogosult árvaikat, hagy hátra. Ha ez áll, akkor mért nem ad az állam temetési járulékot oly tisztviselők halála esetére, kik nőtlenek vagy özvegyek, de kiknek nincs már igényük nevelési járulékra. Ha az állam feltételezi, hogy a nős tisztviselő nem takaríthat meg annyi pénzt, hogy abból temetésére is teljék, miért gondol mást a nőtlenek vagy özvegy emberről? De ha mindjárt helyesen következtetne is, s a nőtlenek vagy özvegy tisztviselő vagyona alapján halmozhatna is fel, milyen jognál fogva, milyen jogi alapon vonják meg tőle azon kedvezményt melyre a nős tisztviselő igényt tarthat. Rosszabbul szolgálják-e az államot a nőtlenek és özvegy emberek, mint a nősök? Ha nős tisztviselő elhal, az egész tisztviselői testület tekintélye érdekében jönnek látja az állam temetési járulékok engedélyezése által a külső tisztességet megővni: ha nőtlenek vagy özvegy tisztviselő hal meg, azt már lehet közzéírni, szegény tisztviselői zsebéből keservesen kikerült fillérekéből vagy épen a közokmányoktól ajándékul adott koporsóban temetni? Hol itt az egyszerű következetesség? Hol itt az igazság? A nős tisztviselő halála az özvegy nyugellátásának, esetleg a gyermekek nevelési járulékaiknak terhét rója az államra; a nőtlenek vagy özvegy, nevelési járulékra igényt nem tartható vagy épen semmi árva hátrahagyásával elhalálozó tisztviselő az államra semmiféle terhet nem ró, s mégis ez rövidül meg; ennek a számára az állam nem fizet temetési járulékot, de a ki terheket ró rá annak ré-

szére igen. E viaszosság oly kézzelfogható, hogy főleg az erről csak bővebben szólni is. Városunkban Peck J. álfal indult meg tehát a mozgalom még két év előtt, hogy egy az országgyűlési elnökhöz beadandó kérvényben az országgház elé vitessék ez ügy az illető törvény oda való módosítását kérelmezve, hogy a nőtlenek, vagy özvegy és nevelési járulékra igényt nem tartható árva hátrahagyásával elhalálozó tényleges szolgálatban állt vagy nyugalmazott állami tisztviselő után is fizessen az állam temetési járulékot. A kérvény, melyből a fentieket közöljük, t. el is készült, be is adatott a ház elnökének még két év előtt, de eddig elé semmiféle foganatja sem volt. Talán fel lehetne frissíteni ez ügyet? Hiszen nem egyesek magánérdekeiről van csak szó, hanem egy eddig követett igazságtalanság jövátételéről.

— **Pályázat.** A Petricsek Tivadár halálával megüresedett bányakincstári szertárnoki állásra a hivatalos közlöny pályázatot hirdet. Határidő deczember 31-ig.

— **Ünnepélyes disznótör.** Nem magánháza, hanem „Steingrube“ nagyközség által tartatott meg mult szombaton azon ünnepélyes disznótör, melyről szólni akarunk és mely élénk vidámságot keltett városunkban is. „Steingrube“ nagyközség ugyanis közigazgatásilag városunk egyik részét képezi, de akadémiai fiatalságunk egy része, t. i. az ott lakók, pompás humorral, nagy községet alakítottak, minden magasabb jóváagyás és törvényhozói intézkedés mellőzésével, e városrészből. E nagy községeknek van bírója, (még pedig bunkós botjával milyen hatalmas legény! Bármelyik alföldi község büszke lehetne ilyen bíróra) van jegyzője (a főpenna) papja, még a rabinus sem hiányzik, kisbírója, bakterje, kántortanítója stb. szóval mintaszerűen szervezett községi berendezése. Ez a kedélyes község tartotta meg hát szokásos ünnepélyes disznótörést és a község tagjai vonultak végig városunk főutcáin, egészen a városi vigadóba, hol aztán reggelig tartott a régi jó időkre emlékeztető magyar vigalom — a tor. A menet elején a tor áldozatát, a disznót vezették, utána a késekkel felszerelt hentések jöttek, ezek után lépdelt büszkén hatalmas bunkós botjával a bíró, őt követte a főpenna, a papok, a kántortanító stb. azután a község számos tagja, mig végül az égő lámpással és tűlőkkel ellátott bakter zárta be a menetet. Az érdekes, tarka képet nyújtó felvonuláson az egybesereglett publikum pompásan mulatott. Fiatalságunknak ily egészséges humorú kedélyeskedéseivel szerelnők gyakrabban is találkozni.

— **A Bányászati és Kohászati Lapok,** eme, Litschauer Lajos selmeczi bányaiskolai vezértanár, kir. főmérnök vezetése mellett jelesen szerkesztett szaklap újabb előfizetést hirdet jövő évi január 1-től. E lap épenséggel nem szorult a mi dicséretünkre, de annyit mondhatunk, hogy azt minden műveltebb magyar bányászembernek tartani és olvasni kellene. Ajánljuk tehát ezen előfizetési felhívást t. olvasóink figyelmébe.

Idegenek névsora.

— A mult hétről.

„HUNGÁRIA SZÁLLÓ“

Goldshmid és Harstén utazók, Budapest.	Lemberger Győző utazó, Bécs.
Vasvári Győző utazó, Bpest.	Scelesinger Samu „ „
Bendel Gusztáv „ „	Steigler Gyula „ „
Niszner N. akadémikus, Selmezb.	Bergman Gusztáv „ Bpest.
Reih és Szigeti utazók Bpest.	Neubrin és Mesinger „ „
Steimman Sándor utazó „ „	Kovács Győző „ „
Holezer József „ „	Knöpfler Mór „ „
Schwarz Sándor „ „	Mendl Áron „ Kassa
Bacher Sándor utazó, T.-Sz.-Márton	Dabas József utazó Kecskemét.
Dejtény Oszkár „ Bécs.	Némety Török Sándor jogász, Budapest.
Nobel és Vágner „ Bpest.	Benyó József utazó, Bpest.
Schwarz Ede „ „	Krausz Lajos „ Eger.
Bless Áron „ „	Jobel Adolf „ Bécs.
Posztoszký Jenő „ „	Tauber Béla „ Bpest.
Steiharrt Imre „ Bécs	Moek Benő „ „
Kürer Leo „ „	Stucz Henrik „ Bécs
Fügsl Selemý Leo „ „	Fischer J. Henrik „ „
Zilinger János „ Vilány.	Brück N. „ „
Hermély Emil utazó Budapest.	

Közgyűlési tudositási töredék.

(Ha törv. hat. bizottságunk tagjai egymást mind meg fogják akarni érteni, akkor nemsokára ilyen nyelven fog kelleni beszélni.)

Oszviezeni prézes, tisztelt Gemeinderáth!
Hogy a Wasserleitung legyen, muszime hát Velmo okoskodni, hol kapunk vodicskát; Mert von Rothenbrunnen kapunk csak malicskát. Nem volna ez doszt most der Gemeinde Schemnitz lgy hát premiszlime wo finden wir den Witz. Das gescheidste volna Garamból leitolni A vodicskát a ták idáig bringolni. Gründolni mohliszime ezzel halas Teichot S ked sok halat eszünk, növelhetünk Bächot. Potom méltóságos prézes, Gemeinderáth, Hogyha a Garamból veszük a vodicskát, Dann kommt garamvölgyi zseleznica auch her . . . Brez vodu vasutat Garam vinni nem mer. És hogyha szem prindje Garam Eisenbáni, Potom sind wir Leute, wir sind velki páni. Nem szükségeslénk mást, — anhörn möcht die bjeda, — Mint a Luftschiffartot do velkiho sveta. (Felkiáltások: Eljen, helyes! — Hoch, prosit! — Velicze dobre, nak zsie!)

— **Szerkesztői üzenet.** Választó. Törvényhatósági bizottsági tagnak, a törvény értelmében, minden 24 évet betöltött írni, olvasni tudó magyar állampolgár megválasztható tekintet nélkül arra, hogy választó-e az illető, vagy sem. Téves felfogás tehát, hogy csak választó választható meg törv. hat. bizottsági tagnak.

Apró hirdetések.

Ezen hirdetési rovatban minden hirdetésért egy korona fizetendő és felvilágosítást ingyen ad a kiadóhivatal.

Több népbanki részvény eladó.

Május elsejére kerestetik egy szép nagy lakás lehetőleg kerttel.

Megvételre kerestetik egy jó karban lévő varrógép.

Egy jó karban lévő zongora jutányos áron eladó.

Egy szép ásvénygyűjtemény eladó.

Egy butorgarnitúra — (jó állapotban) — jutányos áron eladó.

Egy butorozótiszoba két ur részére azonnal kiadó.

SINGER
varrógépek

(mostanáig több, mint 13 millió adatott el) nagy kedveltségben és elterjedtségben részesülnek kitűnő szerkezetük, tökéletes mechanikai kivitelük és szép, praktikus kiállításuk miatt és minden ház, minden család részére legjobb, leghasznosabb és bizonyára szívesen látott

karácsonyi ajándékot képeznek.

Árusítás kényelmes részletfizetésekre.

Singer Co. részvénytársaság
(Előbb Neidinger G.)
Besztercebánya, Alsó-utca 19. szám.

Diszes karácsonyi ajándékok!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a karácsony alkalmából üzletemet dúsan felszereltem tajt és más pipákkal, szivarszopkákkal, szebbnél szebb ékszerekkel, karperecekkel, óralánczokkal, gyönyörű kagyló és ásvány készítmények és különféle nippesekkel, melyeket mind jutányos áron árusítok.

Tisztelettel

Élő halak!
Szép ásványdarabok.
Ochsendung I.

A karácsonyi ünnepekre nálam élő halakat is fog lehetni kapni, a melyekre való megrendeléseket már most is elfogadok.

Különféle nippesek!

H-PATKÓSAROK.
FOLYTON ÉLES!
Koronalapés lehetetlen, biztos járás által a lovat kiméli, használatban olcsóbb, mint a közönséges sarok.

VALÓDI ACZÉLBŐL!
Kapható **CSIBA ISTVÁN** vaskereskedésében.

SELMECZBANAI HETILAP

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI

HIRDETŐJE

A közelgő nagy ünnepek alkalmából bátorodom áruházamat a nagyabecült közönség figyelmébe ajánlani, melyben kész női kabátok, gallérok, köpenyek stb. a legdivatosabb fazonban kiállítva dús választékban jutányos árak mellett kaphatók.

Ezen felül bizvást ajánlhatom kitűnő tartós minőségű vászon, kanafasz, ruhakelmékből álló bőven felszerelt raktáromat.

Kész férföltönyök és különösen téli kabátok üzletében nagy választékban és olcsón kaphatók, de kívánatra mérték után is gyorsan elkészíttetnek.

Kérve becses látogatását maradok kitűnő tisztelettel
Selmeczbányán, 1896. decz. havában
Löwy Adolf.

A n. é. közönség becses tudomására vagyok bátor hozni, hogy Selmeczbányán, a főtéren fekvő Wankovits-féle ház sarokboltjában egy egészen újonnan berendezett, a modern igényeknek teljesen megfelelő, a legkülönfélebb s legfinomabb hazai, francia és angol legdivatosabb szövetekkel dúsan felszerelt

szabóüzletet nyitottam.

Azon körülmény, hogy sok éven keresztül voltam a Czemmel és Mannheim országszerte jó hírnévnek örvendő nagy szabócézég társtulajdonosa és üzletvezetője, elég biztosítékot nyújthat a n. é. közönségnek arra nézve, hogy mindennemű igényét ugy a szövet nyújtás, mint a szabászat terén és a tartós és divatos kivitelben kielégíteni képes leendő.

Nagyabecült pártfogását kérve maradok kitűnő tisztelettel
Selmeczbányán 1896. szept. havában
Czemmel György
szabóüzlet-tulajdonos.

Baker Alajos
fényképezési műterme és ásvány árudája saját házában.

Barth Antal
hentes üzlete a takarékpénztár raktárát képező u. n. Fleming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesáru, zsír, szalonna, tepertű, virsli, sertészsír stb. a legkitűnőbb minőségben és jutányos árak mellett.

Friebert Ferencz
a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben díszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Dukasz Gyula
Deák-Ferencz utca Mihalik-féle házban lévő üveg, porcellán és lámpa dús választékú raktárát ajánlja karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlására. Ez üzletben jutányos áron kaphatók sör és likőr készletek, kristály és színes üvegből; karlsbadi porcellán, evő, kávé, tea, mokka és moszókészletek; asztali és függőlámpák, legjobb gyártmányú villámégőkkel; chinaezüst, vaj, sajt és ezukortartók, gyümölcs és süteménytalak, gyertyatartók, asztaldíszek és evőeszközök; majolika és porcellánfigurák, vázák és nippesek; tükrök, képek minden nagyságban, aranyozott és díofakeretekkel, ablakfüggöny-tartók, toilette és tea-asztalok. stb. stb.

Gasparik János
a takarékpénztár épületében lévő cipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekcipők raktáron tartva dús választékban készen kaphatók.

Gverk testvérek
az Akademia utcában, Schosztal-féle házban lévő szabó és cipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromptabb módon lesz itt ellátva kész és mérték után készült szabó és cipész árukkal.

Herczog M.
Főtéren lévő üzletében lehet a legszebb karácsonyi és ujévi ajándékokat olcsó áron bevásárolni. Raktáron van itt finom, divatos női kalap, karmantyú, sapka, gallér, téli cipő, keztyű, kendő, gyermekruha, játékarú, férfidivat cikkek, album, emlékkönyv, neccsaire, finom himzett bőr szivar és pénztárca, selyemesernyő, galanteri és norinbergi áru dús választékban. A lefolyt idény folytán a kalapok beszerzési áron kaphatók.

HASCH J.
ajánlja a t. közönségnek a régi városháziépület, oldal-boltjában lévő szép nagy választékban felszerelt arany-ezüstműves és ékszerész üzletét. Igen szép és jutányos áron karácsonyi ajándékokat vásárolhat itt a n. é. közönség. — Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Joerges Á. özv. és fia
— karácsonyra —
dús raktárt tart a legújabb ifjusági iratok, ajándékművek, remekírók és díszművekből.

Az évad levélpapír ujdonságai raktáron vannak. Névjegyek, emlékkönyvek stb. stb.

Krause József
templomberendezési műterme. Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stylnemben a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából a legfinomabb festve és aranyozva.

Liptay László
ajánlja a terasszon lévő nagy üveg áruházát, mely rendkívüli, dús választékban van felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, chinaezüst, nippes stb. áruí valóban érdemesek a megtekintésre.

MARKUS M.
ezukrászüzletében kaphatók igen szép karácsonyi és ujévi ajándékok és karácsonyfa díszek a legnagyobb választékban.

Ochsendung Ignác
a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Pleva József-féle
cipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész cipőraktár. Női-, férfi- és gyermekcipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek.

Singer Ignác karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlására ajánlja a terasszon lévő nagy áruházát, melyben jutányos áron kaphatók, készöltönyök, gyermekruhák, felöltőkben téli kabátok, bundák, esernyők, cipők, kalapo., sapkák, kalocsnik férfidivat áruk, nyakkendők utitáskák és bőröndök stb.

STEINER BERNÁT ajánlja a karácsonyi ünnepek alkalmából a terasszon lévő, dús választékú, a legfinomabb, legdivatosabb és legtartósabb árucikkkel felszerelt nagy áruházát.

Tuschl Gusztáv az alsó-gyógytár mögötti ezukrász üzletét a karácsonyi ünnepek közeledtével a legújabb legszebb ezukorárukkal és karácsonyfa díszekkel szerelte fel úgy, hogy ott meglepő, szép ajándékok vásárolhatók.

TRGINA ANTAL a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kitűnő minőségű zsír, szalonna, tepertű, sódar, mindig friss sertészsír, jó virsli stb. kapható.

A ki jó és szép tartós és elegáns karácsonyi és ujévi ajándékokat olcsó áron vásárolni akar, az siessen

WEISZ ADOLF
áruházába, a Deák-Ferencz utcában fekvő Stanga-féle házban.

Távirat.

A ki az alkalmat felhasználni akarja jól és olcsón venni, az

STEINER BERNÁTHOZ

forduljon, mert a közeledő ünnepek alkalmából egy nagy karácsonyi occasiót rendez, és azon kellemes helyzetben van, hogy 400 db. 6 és 7 méternyi, komplett ruhákra elegendő, legújabb divatu és jó minőségű szövetmaradékot ugyszólván potom áron t. vevőinek rendelkezésére bocsájthat.

Ez alkalomból a többi cikkeire is, melyek leszállított áron kaphatók és női és leány confectio selyemszövetek, bársony, plüche, barchet, flanell, női és uri fehérnemű, ingek, nyakkendők, zsebkendők, fejkendők, keztyűk, valódi Jäger ingek, kanafasz, rumburgi vászon, asztalnemű, kávé teríték, damasztok, chiffon, tunisz és csipkefüggöny, ág és asztal takaró, szőnyegek, bútorszövetek és minden divat cikkek és rövidárúkból állanak, felhívja a n. é. közönség b. figyelmét.

Számos látogatást kérve maradok kiváló tisztelettel

Steiner Bernát.

Női és leány confectio, selyemszövetek, bársony.	Ingek, Nyakkendők, Zsebkendők.	Pelliche, Barchett, Flanell, Női és férfi fehérnemű.
Kávéteríték, Ágy és asztaltakaró, Szőnyegek.	Fejkendők, Keztyűk, Valódi Jäger ingek.	
Bútorszövetek, Minden divatcikkek, Rövidárú.	Damasztok, Chiffon, Tunisz és Csipkefüggöny.	Kanafasz, Rumburgi vászon, Asztalnemű.